

WAT IS
SABAM?

HOE VERDEELT
SABAM
DE VERGOE-
DINGEN?

IK BEN
EIGENAAR VAN
EEN BAR ...

SABAM VOOR BEGINNERS

HOE IS
SABAM
GESTRUCTU-
REERD?

WWW.SABAM.BE

AUTEURS-
RECHT IN HET
DIGITALE
TIJDPERK

IN WELKE
GEVALLEN
HOEF JE GEEN
RECHTEN
TE BETALEN?

WAAROM
AUTEURSRECHT
BETALEN?

HOE WEEET DE
GEBRUIKER
WELKE
VERGOEDING
HIJ MOET
BETALEN?

WAT ZIJN
DE 'PLICHTEN'
VAN DE
GEBRUIKER?

WAT IS
AUTEURS-
RECHT?

WOORD VOORAF

Beste lezers,

Jullie leven in een wereld waarin het auteursrecht alomtegenwoordig is, zelfs wanneer jullie je daar niet altijd even goed van bewust zijn. Indien jullie geabonneerd zijn op de kabel, op internet surfen, een film opnemen op harde schijf, een feestje organiseren of een buurtbarbecue... dan komen jullie wellicht in aanraking met het auteursrecht. Helaas wordt deze term, ook wel de hoeksteen van de creatie, en het waarborgen van zijn voortbestaan vaak grotendeels miskend door het grote publiek. Daarom stellen wij jullie met plezier deze brochure voor. Hierin proberen wij de diverse aspecten waarmee jullie te maken kunnen krijgen, te verduidelijken.

We gaan niet alles van A tot Z opnoemen in deze brochure, maar beperken ons tot de kern. Indien jullie na het lezen van deze brochure nog met vragen zitten, kunnen jullie altijd onze customer service contacteren. Hierdoor zullen wij de volgende versies nog verder kunnen verfijnen.

Tot slot, beste lezers, mogen jullie nooit vergeten dat SABAM een vennootschap is door en voor auteurs, componisten en uitgevers. Haar doel is om hen van dienst te zijn, maar wij weten maar al te goed dat dit enkel kan door het publiek, onze klanten, te allen tijde te respecteren en te informeren.

Christophe Depreter
CEO

Foto's © Istockphoto.com, fotolia, sxc.hu

Tekst : Dirk Steenhaut / Productie : Corporate Communicatie
SABAM - Aarlenstraat 75-77, 1040 Brussel - BTW-BE-0402.989.270 - RPR Brussel

I N H O U D S T A F E L

1 > WAT IS EEN AUTEUR?	BLZ 5
2 > WAT IS AUTEURSRECHT?	BLZ 5
3 > WAAROM AUTEURSRECHT BETALEN?	BLZ 6
4 > WAT IS SABAM?	BLZ 8
5 > SABAM IS MULTIDISCIPLINAIR	BLZ 9
6 > HOE IS SABAM GESTRUCTUREERD?	BLZ 10
7 > WAT ZIJN DE 'PLICHTEN' VAN DE GEBRUIKER?	BLZ 11
8 > HOE WEET DE GEBRUIKER WELKE VERGOEDING HIJ MOET BETALEN?	BLZ 12
9 > DE OMROEPEN	BLZ 13
10 > DE VERSCHILLENDE SOORTEN INNINGEN	BLZ 14
11 > DE BILLIJKE VERGOEDING	BLZ 15
12 > IN WELKE GEVALLEN HOEF JE GEEN RECHTEN TE BETALEN?	BLZ 16
13 > HOE VERDEELT SABAM DE VERGOEDINGEN?	BLZ 17
14 > RESPECTEER HET AUTEURSRECHT	BLZ 18
15 > AUTEURSRECHT IN HET DIGITALE TIJDPERK	BLZ 18
16 > EEN HEFFING BIJ DE ACCES PROVIDERS TOEKOMSTMUZIEK?	BLZ 23

AUTEUR

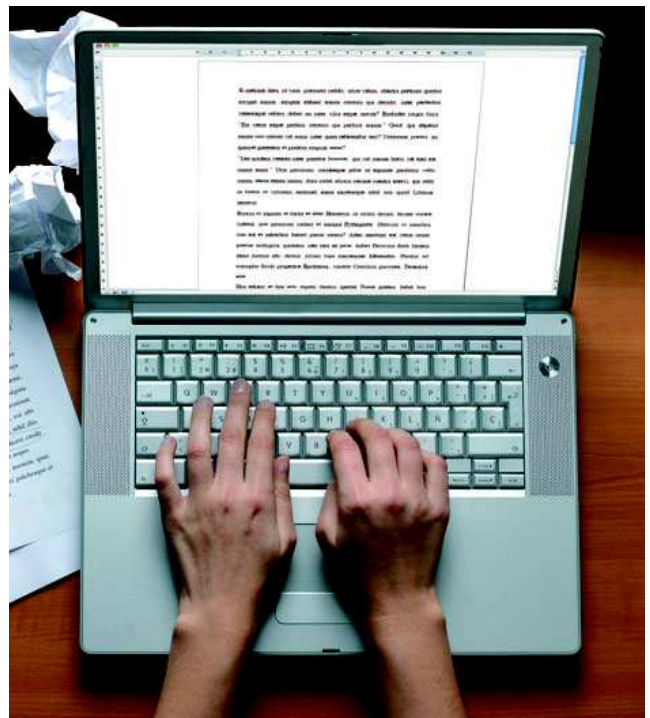
DE GEBRUIKER KAN IEMAND ZIJN
DIE EEN FUIF OF EEN CONCERT
ORGANISEERT, EEN TONEELSTUK
OPVOERT, EEN KUNSTTENTONSTELLING
ORGANISEERT OF EEN LITERAIRE
LEZING HOUDT.

> WAT IS EEN AUTEUR?

Iemand die een origineel (kunst)werk creëert, wordt beschouwd als een auteur. Het product van diens verbeelding kan een liedje of een muziekstuk zijn, maar ook een literaire tekst, een toneelstuk, een choreografie, een scenario, een foto, een schilderij, een beeldhouwwerk of een andere creatie waar hij zijn persoonlijke stempel op heeft gedrukt.

Het werk hoort het resultaat te zijn van een 'intellectuele inspanning' van de auteur.

Scheppende kunstenaars beslissen zelf of hun werk openbaar mag worden gemaakt en onder welke voorwaarden het eventueel kan worden geëxploiteerd.

> WAT IS AUTEURSRECHT?

Zodra het werk een vorm heeft die het publiek toelaat er kennis mee te maken, wordt het door de wet beschermd. Dat betekent dat de auteur het recht heeft zijn creatie als zijn intellectuele eigendom te beschouwen en dat ze niet zomaar door anderen mag worden nagebootst. Evenmin mag het werk op openbare plekken worden getoond of uitgevoerd, zonder de toestemming van de auteur. Als die groen licht geeft, zal de 'gebruiker' van het werk in ruil daarvoor doorgaans auteursrechten moeten betalen.

De gebruiker kan iemand zijn die een fuif of een concert organiseert, een toneelstuk opvoert, een kunsttentoonstelling organiseert of een literaire lezing houdt. Het kan ook een uitgever zijn van een boek, krant of magazine waarin een beschermd foto, een schilderij of een beschermd architecturaal werk wordt afgebeeld.

Hij betaalt de auteur een kleine vergoeding, telkens wanneer hij het werk 'leent' om het, ten bate van een publiek, te exploiteren. Zo krijgt een singer-songwriter als Admiral Freebee een som uitgekeerd, wanneer een van zijn liedjes live wordt gespeeld of, via een geluidsdrager, weerklinkt op radio of televisie, tijdens een feestje, in een winkel, in een café.

Wanneer een film van Nic Balthazar op tv wordt uitgezonden, krijgt die daar als scenarist of regisseur geld voor. En wanneer een theatergezelschap een toneeltekst van Tom Lanoye op de planken brengt, wordt de auteur daar financieel een beetje beter van.

Let wel: ideeën, concepten en stijlen vallen buiten het auteursrecht. Reggae en pop art zijn niet beschermd, de songs van Bob Marley en de zeefdrukken van Andy Warhol zijn dat wél.

> WAAROM AUTEURSRECHTEN BETALEN?

Wie om brood gaat, vindt het vanzelfsprekend dat hij de bakker betaalt voor zijn product en het werk dat hij erin heeft geïnvesteerd. Ook wie in de winkel een kledingstuk koopt, passeert doorgaans zonder morren langs de kassa. Een auteur, componist, schrijver of beeldend kunstenaar wordt echter niet vergoed op het moment dat hij een boek schrijft, een liedje componeert, een schilderij, foto of sculptuur maakt. Toch is ook hij een ambachtsman: hij creëert een cultureel product dat erop gericht is het leven van heel veel mensen te verrijken of aangenamer te maken. Het is dus niet meer dan normaal dat hij voor die inspanning wordt beloond door diegenen die zijn werk 'consumeren'.

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, is het auteursrecht geen belasting. Het is een rechtmatige vergoeding, die pas wordt uitbetaald wanneer het werk van de auteur gereproduceerd of in een publieke ruimte gebruikt wordt. Die vergoeding is belangrijk: ze stelt de scheppende kunstenaar in staat zijn brood te verdienen en dus op zijn eigen artistieke terrein actief te blijven.

Doordat er in het digitale tijdperk veel illegaal gedownload en gekopieerd wordt, verkeert de muziekindustrie momenteel in een diepe crisis: de opbrengst uit de verkoop van platen en cd's is in het voorbije decennium met zo'n 80 procent teruggelopen. Het spreekt vanzelf dat die ontwikkeling een nadelige invloed heeft gehad op het inkomen van de auteur-componist. Daarom is het auteursrecht voor hem meer dan ooit van levensbelang.

SABAM

DOORDAT ER IN HET DIGITALE TIJDPERK
VEEL ILLEGAAL GEDOWNLOAD
EN GEKOPIEERD WORDT, VERKEERT
DE MUZIEKINDUSTRIE MOMENTEEL
IN EEN DIEPE CRISIS: DE OPBRENGST
UIT DE VERKOOP VAN PLATEN EN CD'S
IS IN HET VOORBIJE DECENNIUM
MET ZO'N 80 PROCENT TERUGGELOPEN

> WAT IS SABAM?

SABAM IS DE GROOTSTE VERENIGING VAN AUTEURS, COMONISTEN EN UITGEVERS IN BELGIË. HET IS EEN PRIVÉ-BEDRIJF DAT DOOR DE OVERHEID IS ERKEND EN EROP TOEZIET DAT DE AUTEURSWETGEVING WORDT NAGELEEFD. VOOR HAAR AUTEURS INT SABAM, IN ALLE TRANSPARANTIE, ALLE AUTEURSRECHTEN EN VERDEELT ZE VERVOLGENS EERLIJK ONDER HAAR LEDEN, DIE TEGELIJK OOK HAAR AANDEELHOUDERS EN MEDEBESTUURDERS ZIJN.

Als burgerlijke coöperatieve vennootschap streeft SABAM geen winst na. Wèl werpt ze zich op als de belangrijkste partner of medestander van de auteur, componist en scheppende kunstenaar.

De eerste collectieve beheersvennootschap van auteurs, componisten en uitgevers in ons land werd in 1922 opgericht onder impuls van componist Emiel Hullebroeck en heette toen nog NAVEA (Nationale Vereniging voor Auteursrecht). In 1945 veranderde de naam in SABAM (Société des Auteurs Belges, of Belgische Auteursmaatschappij).

SABAM vertegenwoordigt niet alleen het repertoire van haar Belgische leden, maar ook dat van buitenlandse zusterverenigingen met wie ze een wederkerigheidscontract heeft afgesloten. Dat betekent concreet dat auteursverenigingen uit, bijvoorbeeld, Frankrijk of Spanje in hun eigen territoria ook de belangen van Belgische auteurs behartigen. Stel dat een artiest uit Rome tijdens een concert nummers van Jacques Brel vertolkt, dan zal de Italiaanse zustervereniging daarvoor de rechten innen en doorstorten aan SABAM, die er op haar beurt voor zorgt dat ze bij de rechthebbenden (in dit geval de erven Brel) terechtkomen.

Goed om weten is dat een scheppende kunstenaar niet verplicht is zich bij een auteursvereniging aan te sluiten. De wet op het auteursrecht en de naburige rechten beschermt zijn werk automatisch, voor zover de voorwaarden van vorm en originaliteit vervuld zijn. Als hij wel lid wordt van SABAM, laat hij toe dat de vennootschap zijn werken beheert, zodat ze in zijn naam inningen kan doen voor het openbare gebruik ervan.

SABAM beschikt over een online databank waarin het binnen- en buitenlandse repertoire dat ze vertegenwoordigt is opgenomen. Daardoor valt vrij makkelijk na te gaan voor welke werken auteursrecht betaald dient te worden. Toch mag je, wanneer je een bepaalde titel niet terugvindt, er niet zomaar van uitgaan dat je geen toestemming hoeft te vragen om hem te gebruiken en dat je geen auteursrechten verschuldigd bent voor openbare uitvoeringen of mechanische reproducties voor die titel. Soms gebeurt het dat een werk nog niet is aangegeven door een lid van SABAM of van een zustervereniging. In de praktijk komt het zelden voor dat er helemaal niets betaald dient te worden.

SABAM

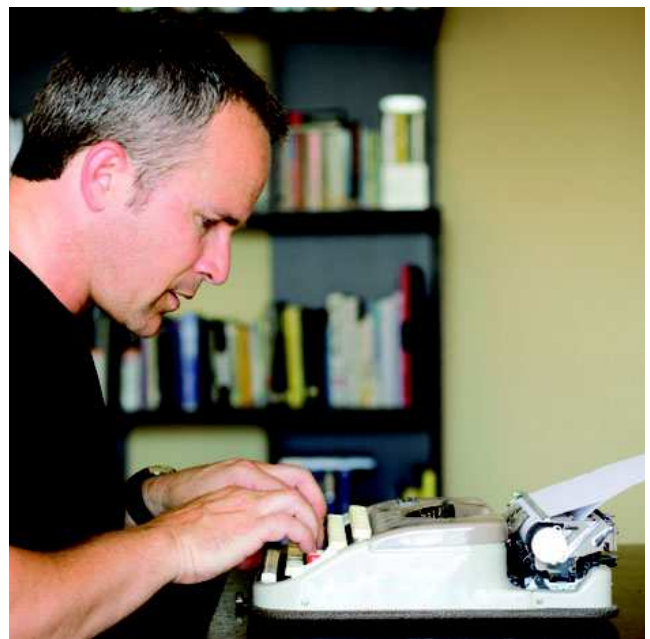
VOOR HAAR AUTEURS INT SABAM,
IN ALLE TRANSPARANTIE,
ALLE AUTEURSRECHTEN EN VERDEELT
ZE VERVOLGENS EERLIJK ONDER HAAR
LEDEN, DIE TEGELIJK OOK
HAAR AANDEELHOUDERS
EN MEDEBESTUURDERS ZIJN.

> SABAM IS MULTIDISCIPLINAIR

WAT SABAM HAAST UNIEK MAAKT IN DE WERELD, IS DAT ZE ÉÉN VAN DE WEINIGE AUTEURSVERENIGINGEN IS DIE KUNSTENAARS UIT VERSCHIEDENE SECTOREN VERTEGENWOORDIGT.

Zij verdedigt de belangen van componisten, tekstdschrijvers, uitgevers, dramaturgen, choreografen, regisseurs, scenaristen, makers van radiowerken, vertalers, dichters, romanciers, stripauteurs, illustratoren, beeldhouwers, kunstschilders, videokunstenaars, tekenaars, fotografen en grafici. Voor auteurs -componisten is SABAM de enige auteursrechtverenootschap in België. Scheppende kunstenaars die actief zijn in audiovisuele kunsten, podiumkunsten of letterkunde kunnen ook bij andere auteursverenigingen terecht.

In 2012 werd binnen SABAM ARTES opgericht, een afzonderlijke entiteit voor beeldende kunstenaars, audiovisuele, literaire en theaterauteurs.

> HOE IS SABAM GESTRUCTUREERD?

Het zijn de leden zélf die de auteursvereniging collectief besturen. Alle leden vormen samen de Algemene Vergadering van SABAM die één keer per jaar samenkomt. Alle vennoten zijn in principe uitgenodigd, maar ze krijgen pas stemrecht zodra ze over een maatschappelijk aandeel ter waarde van 124 euro beschikken.

De Algemene Vergadering kan bestuurders benoemen of afzetten, de statuten en het algemeen reglement wijzigen en de jaarrekening goedkeuren. De Raad van Bestuur van SABAM bestaat uitsluitend uit scheppende kunstenaars en uitgevers. De beslissingen van de Raad van Bestuur worden uitgevoerd door het directiecomité, onder de verantwoordelijkheid van de CEO.

SABAM wordt strikt gecontroleerd door de Controledienst van de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten, die onder de verantwoordelijkheid van de Federale Overheidsdienst Economie valt (FOD Economie).

Daar kan de gebruiker ook met eventuele klachten terecht. SABAM wordt bovendien ieder jaar doorgelicht door een auditbureau.

SABAM IN CIJFERS

SABAM telt ruim 36.000 rechtstreeks aangesloten leden en vertegenwoordigt zo'n 47,8 miljoen werken uit binnen- en buitenland. De vennootschap heeft momenteel 308 voltijdse werknemers in dienst. 83 procent van de in 2010 geïnde auteursrechten werden nog in hetzelfde of het daaropvolgende jaar uitgekeerd. In 2011 werd 111 miljoen euro onder de rechthebbenden verdeeld. De totaalomzet van SABAM bedroeg in dat jaar 141.099.855 euro.

> WAT ZIJN DE 'PLICHTEN' VAN DE GEBRUIKER?

Het auteursrecht is van kracht zodra de op- of uitvoering van een artistiek werk in een publieke ruimte (een zaal, een café, een plein, een handelszaak...) gezien of gehoord kan worden. Wie een radio- of televisieprogramma maakt, of een evenement organiseert waarbij gebruik wordt gemaakt van werken uit het repertoire van SABAM, is wettelijk verplicht toelating te vragen aan SABAM. Dat is ook het geval voor zaakvoerders die in hun winkel, in de bedrijfskantine of tijdens personeelsfeestjes muziek spelen. In al deze gevallen en nog veel meer moet de gebruiker aan SABAM (of eventueel een andere auteursvereniging die het werk vertegenwoordigt) toestemming vragen om de muziek, de film, de tekst, de foto's te gebruiken of het toneelstuk op te voeren. In ruil daarvoor betaalt hij een vergoeding. Je zou die kunnen vergelijken met de huur die je aan de eigenaar van een huis of appartement verplicht bent om er tijdelijk te mogen wonen.

> HOE WEET DE GEBRUIKER WELKE VERGOEDING HIJ MOET BETALEN?

ALS JE EEN FUIF, EEN OPTREDEN, EEN FESTIVAL OF EEN STAND-UP COMEDYVOORSTELLING ORGANISEERT NEEM JE VOORAF, TEN LAATSTE TIEN DAGEN VÓÓR DE GEPLANDE ACTIVITEIT, CONTACT OP MET SABAM. DE GELDENDE TARIEVEN EN HET AANGIFTEFORMULIER KUN JE DOWNLOADEN OP DE WEBSITE VAN SABAM.

Om te weten welke vergoeding je aan SABAM verschuldigd bent, ga je na welk tarief op je evenement precies van toepassing is. SABAM hanteert namelijk verschillende tarieven voor verschillende soorten activiteiten. Er wordt vertrokken van een basistarief, een minimaal bedrag dat altijd betaald dient te worden. Daar bovenop houdt SABAM rekening met criteria zoals

- > de toegangsprijs voor het publiek
- > de oppervlakte van de plaats waar het SABAM-repertoire gebruikt wordt
- > artistiek budget
- > de prijs van de meest gevraagde consumptie. Ligt die hoger dan 1,25 euro bij concerten en festivals of hoger dan 1,40 euro bij fuiven, dan zal het verschil bij de entreprijs worden gerekend om het definitieve tarief te berekenen.

Op de website van SABAM vind je een tarievensimulator, waar je kunt nagaan hoeveel de auteursrechten voor jouw activiteit bedragen. Het gaat natuurlijk om een voorlopige berekening.

Binnen de acht dagen na je fuif of concert moet je aan SABAM de volledige lijst van gespeelde nummers bezorgen. Zo kunnen wij de rechthebbenden identificeren en de auteursrechten correct uitbetalen aan hen. Het maakt niet uit of de nummers live of via een geluidsdrager werden gespeeld. Je moet ons ook een gedetailleerd overzicht van je inkomsten bezorgen. Worden de vooraf bepaalde termijnen niet gevolgd, dan zal SABAM niet in staat zijn om de auteursrechten correct uit te betalen aan de rechthebbenden. Deze vertragingen worden dan d.m.v een supplement aan de organisator gefactureerd.

> DE OMROEPEN

VOOR SABAM-REPERTOIRE DAT OP BELGISCH GRONDGEBIED WORDT UITGEZONDEN VIA RADIO OF TELEVISIE BESTAAT EEN PUNTENSYSTEEM DAT TOELAAT ONZE AUTEURS, COMPONISTEN EN UITGEVERS EXACT TE VERGOEDEN NAARGELANG HET AANTAL KEER DAT HUN WERK GEDRAAID WORDT. DE PLAYLISTGEGEVENS VAN DE GROTE NATIONALE RADIO- EN TV-ZENDERS WORDEN DAARTOE DAGELIJKS AAN SABAM DOORGESPEELD.

Bij lokale radio's, die over minder mankracht en kleinere budgetten beschikken, worden de playlists niet dagelijks ingevuld. Daarom houdt SABAM steekproeven, waarbij telkens andere radiostations worden doorgelicht. Dit systeem is niet volmaakt, maar voldoende representatief om de rechten op een eerlijke manier te kunnen verdelen. Steekproeven komen tegemoet aan een realistische verhouding tussen kosten en juistheid.

INNINGEN IN PUBLIEKE RUIMTES

Auteursrechten zijn verschuldigd in geval van publieke mededeling. Volgens de wet is een mededeling altijd publiek, tenzij ze onder de specifiek voorziene uitzonderingen valt. De meest bekende uitzondering is die van de familiekring, maar er bestaan ook uitzonderingen voor schoolactiviteiten, verslagen van actuele gebeurtenissen, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, bibliotheken, activiteiten met betrekking tot bijstand aan gehandicapten. Al deze uitzonderingen worden strikt geïnterpreteerd.

SABAM int in iedere publieke ruimte waar werken uit haar binnen- of buitenlandse repertoire in de publieke ruimte worden gebruikt: in de wachtkamer bij dokter of tandarts, in boetieks en supermarkten, in jeugdhuizen, café's en restaurants, op schepen en vliegtuigen, in culturele centra, concertzalen, theaters, bioscopen en musea, in kerken en crematoria, bij de kapper en in de fitnessruimte, in scholen en bedrijven en overal waar op de telefoonlijnen wachtmuziek wordt gebruikt.

Opmerkelijk: voor het draaien van muziek in een kleine kroeg ligt het dagtarief lager dan de prijs van een glas bier. Voor wachtkamers waarvan de oppervlakte kleiner is dan tien vierkante meter int SABAM jaarlijks 55 euro. Dat is gemiddeld nog geen 20 cent per dag voor alle patiënten van die dag samen.

> DE VERSCHILLENDE SOORTEN INNINGEN

- > **1. Individuele inningen** : wanneer de gespeelde werken (en dus ook de rechthebbenden) vooraf bekend zijn. Het te innen en uit te keren bedrag staat dan op voorhand vast.
- > **2. Collectieve inningen** : wanneer de gespeelde werken (en de rechthebbenden) niet vooraf bekend zijn. Dat is het geval in café's, restaurants, handelszaken etc.

De auteursrechten waarvoor SABAM een individuele of collectieve inning heeft gedaan, worden verdeeld volgens het algemeen reglement, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de leden. Dat gebeurt binnen termijnen die variëren naar gelang de discipline. Songschrijvers en componisten krijgen bijvoorbeeld twee keer per jaar hun rechten uitgekeerd. Bij literaire auteurs worden de auteursrechten maandelijks uitgekeerd.

Verder maakt SABAM nog eens een onderscheid tussen gelegheidsinningen (bij toevallige gebruikers) en contractuele inningen (bij regelmatige gebruikers).

> DE BILLIJKE VERGOEDING

DOOR DE AUTEURSWET VAN 1994 IS DE GEBRUIKER NIET ALLEEN EEN VERGOEDING VERSCHULDIGD AAN DE SCHEPPENDE KUNSTENAAR (DE AUTEUR-COMPONIST), MAAR OOK AAN DE UITVOERDER.

Wanneer opnamen van auteursrechtelijk beschermde werken op geluidsdragers of audiovisuele dragers (cd, dvd, vinylplaten...) zijn vastgelegd en op openbare plaatsen worden afgespeeld, hebben de uitvoerende kunstenaars en producenten die eraan hebben meegewerkt, recht op een zogenaamde 'billijke vergoeding' (voor hun prestaties). Die 'naburige rechten' van uitvoerders mogen in geen geval verward worden met auteursrechten en worden ook niet geïnd door SABAM.

Naburige rechten van uitvoerende kunstenaars worden beheerd door PlayRight, een collectieve beheersvennootschap die oorspronkelijk in 1974 werd opgericht als Uradex. Die van de platenproducenten worden bijvoorbeeld beheerd door SIMIM. De opgehaalde gelden worden verdeeld volgens twee criteria: het aantal keren dat een aangesloten artiest op de radio wordt gedraaid

en de levensduur (of de behaalde posities) van zijn opname in de hitlijsten.

Wanneer pakweg An Pierlé een cd uitbrengt, innen PlayRight en SIMIM daar gezamenlijk de billijke vergoeding voor bij de omroepen, handelszaken en andere publieke plekken waar muziek wordt gedraaid. Die worden vervolgens fifty-fifty verdeeld tussen uitvoerder en producent. Gaat de cd vergezeld van een videoclip, dan worden de naburige rechten hiervoor geïnd door IMAGIA, een onderdeel van SIMIM, op basis van het aantal keren dat ze op de televisie is getoond.

Wordt de cd van An Pierlé gedraaid door een buitenlands radiostation, dan worden de naburige rechten geïnd door buitenlandse zustermaatschappijen waarmee PlayRight en SIMIM wederkerigheidsovereenkomsten hebben gesloten.

> IN WELKE GEVALLEN HOEF JE GEEN RECHTEN TE BETALEN?

1. WANNEER HET WERK TOT HET PUBLIEKE DOMEIN BEHOORT.

Auteursrechtelijke bescherming duurt niet eeuwig. Zij gaat over op de erfgenamen van de auteur en loopt tot 70 jaar na het overlijden van de auteur. Daarna wordt het werk publieke eigendom, wat betekent dat iedereen die dat wil het mag gebruiken, zonder een vergoeding te betalen. Maar ook dan blijft de exploitatie nog aan beperkingen onderhevig. De titel en de aard van het werk mogen bijvoorbeeld niet worden veranderd. Evenmin is het toegelaten een lied, gedicht, foto of schilderij op een slordige of oneerbiedige manier te reproduceren. Bovendien moet de naam van de auteur altijd met het werk verbonden blijven.

2. WANNEER HET WERK ENKEL GEBRUIKT WORDT IN DE PRIVÉSFEER

Voor een film die enkel wordt bekeken in familiekring, voor een cd die je enkel met je gezinsleden beluistert of voor een compositie die je thuis aan de piano uitvoert, hoef je geen auteursrechten te betalen. Beschermde werken kunnen zonder vergoeding gebruikt worden tijdens familiefeesten. Tenminste: voor zover er geen toegangsgeld wordt gevraagd.

3. WANNEER HET WERK GEEN DEEL UITMAAKT VAN HET SABAM-REPERTOIRE

Indien je een evenement organiseert waar enkel artiesten optreden die niet aangesloten zijn bij een auteursvereniging en uitsluitend eigen repertoire brengen, of waar enkel platen worden gedraaid van dergelijke artiesten, hoef je SABAM geen vergoeding te betalen. Brengt zo'n artiest toevallig een cover van een song die wél beschermd is, dan moet er alsnog auteursrecht worden neergeteld. Twijfel je als organisator aan de status van een gespeeld werk, dan kun je ons repertoire raadplegen op de website. Daar vind je ook informatie over auteursrechtelijk beschermde teksten, foto's, afbeeldingen en dies meer.

BRENGT ZO'N ARTIEST TOEVALLIG EEN
COVER VAN EEN SONG DIE WÉL BESCHERMD
IS, DAN MOET ER ALSNOG AUTEURSRECHT
WORDEN NEERGETELD

> HOE VERDEELT SABAM DE VERGOEDINGEN?

DE AUTEURSRECHTEN DIE DOOR SABAM WORDEN GEÏND, WORDEN OP VASTGESTELDE TERMIJNEN (DIE AFHANKELIJK ZIJN VAN DE SPECIFIEKE DISCIPLINE) UITGEKEERD, NA AFTREK VAN HAAR WERKINGSKOSTEN.

- > SABAM streeft ernaar haar leden zo snel en efficiënt mogelijk van dienst te zijn. Ze informeert, beantwoordt via haar customer service allerlei vragen over het auteursrecht en houdt er een website met diverse online services op na.
- > SABAM beheert een databank waarin het hele repertoire dat ze vertegenwoordigt is opgenomen en die ook door het publiek online kan worden geraadpleegd.
- > SABAM levert juridische bijstand aan haar leden, helpt hen bij het afsluiten van contracten en bemiddelt tussen partijen met uiteenlopende belangen, bijvoorbeeld tussen auteurs en producenten in de audiovisuele sector.
- > SABAM moedigt de artistieke creatie en consumptie van cultuur aan en is prominent aanwezig op diverse culturele evenementen en festivals. Ze investeert in haar leden en helpt hen specifieke projecten te verwezenlijken.
- > SABAM zet zich in voor de promotie van het repertoire van haar auteurs. Dat doet ze onder meer via haar magazine, website en allerlei nieuwsbrieven.
- > SABAM heeft een aantal steunfondsen in het leven geroepen en sponsort regelmatig workshops en beurzen.
- > SABAM beschikt over een sociaal en cultureel fonds.

> RESPECTEER HET AUTEURSRECHT

HET KOPIËREN EN/OF ILLEGAAL VERSPREIDEN VAN ORIGINEEL MATERIAAL, BIJVOORBEELD VIA HET INTERNET, VORMT EEN INBREUK OP HET AUTEURSRECHT.

Tegen deze vorm van broodroof kunnen de rechthebbenden zowel een burgerlijke als strafrechtelijke procedure instellen. Individuen, bedrijven en illegale downloadsites kunnen wegens inbreuken op het auteursrecht voor de strafrechtelijke rechtbank worden gedaagd en riskeren fikse boetes. Daarnaast kunnen de rechthebbenden voor de burgerlijke rechtbank schadevergoedingen vorderen, berekend op basis van de schade die de auteurs hebben geleden.

Wordt er geen toestemming gevraagd, worden de eventuele toelatingsvoorwaarden niet nageleefd, of is er sprake van plagiaat, dan kunnen de auteur(s), rechthebbende(n) of SABAM langs juridische weg een schadevergoeding eisen.

> AUTEURSRECHT IN HET DIGITALE TIJDPERK

DE PROBLEMEN

De komst van het wereldwijde web en allerlei nieuwe technologieën hebben het innemen van auteursrecht aanzienlijk bemoeilijkt. De online-verspreiding van beschermde werken is nog

nooit zo groot geweest als tegenwoordig. Het probleem is echter dat het internet en de creatieve sector elk talloze spelers vertegenwoordigen die er vaak tegenstrijdige belangen op na houden.

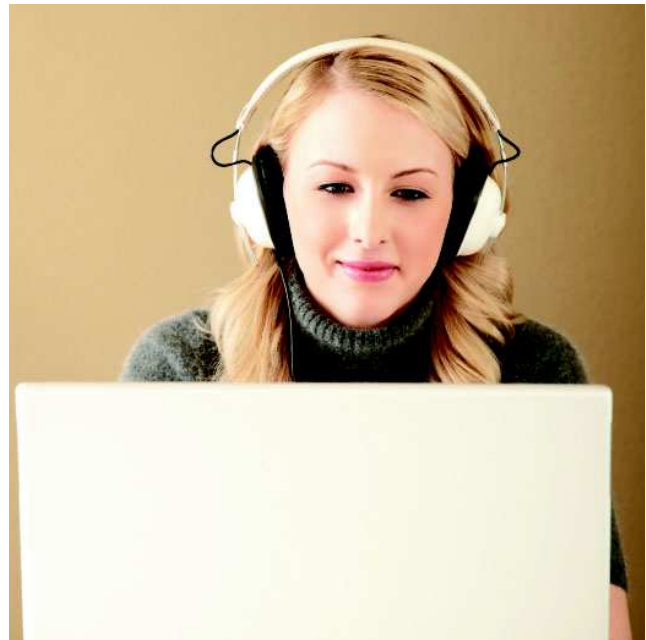

ACCESS PROVIDERS BOEKEN MONSTERWINSTEN TEN NADELE VAN DE AUTEURS

Sommige Internet Service Providers (ISP's) gebruiken op grote schaal en zonder toelating beschermde werken om het publiek naar hun websites te lokken. Ook stellen ze de consument in de gelegenheid, langs digitale weg en al dan niet tegen betaling, muziek, films, teksten en beelden te downloaden of met anderen uit te wisselen, zonder dat de auteurs hiervoor hun toestemming hebben gegeven. Terwijl de Access Providers (bedrijven die de gebruiker, mits betaling van een abonnement, toegang tot het internet verschaffen) vaak gigantische winsten puren uit de werken die op hun netwerken circuleren, zijn de rechthebbenden de pineut: niet alleen wordt met hun rechten de vloer aangeveegd, ze krijgen ook geen vergoeding voor de exploitatie van hun kunst. Creatieve kunstenaars zien bijgevolg een aanzienlijk deel van hun inkomen aan hun neus voorbijgaan. Vooral in de muziekindustrie zijn de gevolgen ronduit dramatisch. Ook de filmindustrie wordt niet gespaard.

Volgens de IFPI (International Federation of the Phonographic Industry) is de omzet van de muziekverkoop, als gevolg van illegale downloads, in minder dan een decennium gehalveerd. In 1999 was er nog sprake van 28,5 miljard euro, in 2009 was dat bedrag al gezakt tot 14 miljard. Op wereldvlak is de legale muziekmarkt in zeven jaar tijd met 31 procent gekrompen. In

diezelfde periode (tussen 2002 en 2009) zag SABAM de geïnde rechten voor platen, cd's, dvd's en andere fysieke dragers met ruim 62 procent naar beneden gaan. Concreet betekent dat voor de aangesloten auteurs een inkomstenverlies van 17,43 miljoen euro.

SABAM schat het gecumuleerde verlies van inkomsten aan mechanische rechten van 2003 tot 2009 op 85.316.000 euro. Het totale verlies sinds de opkomst van het internet, in 1985, ligt uiteraard nog veel hoger.

80 PROCENT VAN ALLE DOWNLOADS IN BELGIË IS ILLEGAAL

Volgens de BEA (Belgian Entertainment Association) heeft muziekpiraterij een even ingrijpende als nefaste invloed op de investeringen van platenmaatschappijen in de ontwikkeling van de carrière van een artiest. Uit een onderzoek van BEA naar de digitale verkoop van het album 'Almost Bangor' van Novastar bleek bijvoorbeeld dat slechts één op vijf downloads daadwerkelijk werd vergoed. Dat is niet alleen slecht nieuws voor de artiest in kwestie, maar ook voor de sector als geheel, die zwaar moet besparen om zijn voortbestaan te verzekeren.

PIRATERIJ IS DIEFSTAL

Uit onderzoek bij studenten uit het hoger onderwijs (in 2008 uitgevoerd door de Karel De Grote Hogeschool in Antwerpen) blijkt dat 90 procent van de Belgische studentenpopulatie muziek, films, games en software van het internet plukt.

De meest gedownloade inhoud, goed voor zo'n 77 procent, is muziek. Daarna volgen software en films (ruim 30 procent) en games (12 procent). Iedere student haalt jaarlijks gemiddeld 1.332 liedjes, 108 films en 11 spelletjes van net, terwijl 10 procent van de ondervraagden niet eens met zekerheid kan vertellen of de bron van zijn downloads legaal of illegaal is.

De cijfers van de legale digitale exploitatie op de Belgische muziekmarkt zijn belachelijk laag, zeker vergeleken bij de illegale downloads via de Acces Providers. IFPI heeft berekend dat de digitale muziekhandel op mondiaal vlak voor 95 procent uit piraterij bestaat. In de Europese Unie worden voor iedere legaal gedownloade song gemiddeld negentien andere illegaal binnengehaald. Dit zijn onrustbarende cijfers, die niet alleen de intellectuele eigendom aanvreten, maar ook een negatieve invloed hebben op de tewerkstelling in de muziekindustrie en op de werkgelegenheid in sectoren die er zijdelings mee verbonden zijn, zoals de media en de reclamewereld.

Aangezien de internationale auteurswetgeving verre van uniform is en de actieradius van het internet per definitie landsgrenzen en zelfs continentale grenzen overschrijdt, is het voor SABAM ontzettend moeilijk eventuele misbruiken doeltreffend te bestrijden. Zeker wanneer de ISP's gevestigd zijn in landen zoals Rusland of China, waar het auteursrecht niet erg hoog op de politieke agenda staat.

DE MOGELIJKE OPLOSSINGEN

UITBOUW VAN HET LEGALE AANBOD

> Streaming

Via digitale platformen (Soundcloud, MySpace, YouTube, blogs, sociale netwerksites zoals Facebook...) kan de computer- of smart phone-gebruiker naar muziek luisteren en foto's, videoclipps of films bekijken. Daarbij gaat het in de meeste gevallen om auteursrechtelijk beschermde werken. Als de inhoud wel kan worden geconsulteerd maar niet op de harde schijf van je computer wordt opgeslagen, spreekt men van 'streaming'. SABAM heeft afspraken met platformen die de werken in kwestie op een legale manier exploiteren en int rechten voor werken uit haar repertoire die door het Belgische publiek worden 'gebruikt'.

YouTube rapporteert bijvoorbeeld aan SABAM welke videoclipps in ons land zijn bekeken. Op basis van deze rapporten verdeelt SABAM de geïnde rechten aan haar leden.

Digitale muziekbibliotheken zoals Spotify, Deezer, Simfy of Omnifone bieden tegenwoordig via streaming een quasi oneindig aantal liedjes of muziekstukken ter beluistering aan. De online-service van Spotify kan gratis worden gebruikt door luisteraars die bereid zijn er de advertenties bij te nemen. In dat geval int SABAM een percentage op de totale reclame-inkomsten. Deezer daarentegen is enkel toegankelijk voor betalende abonnees. SABAM int daarbij een

ITUNES BEZORGT SABAM REGELMATIG LIJSTEN VAN DE MUZIEK DIE ZE IN ONS LAND HEEFT VERKOCHT. DE AUTEURSVENNOOTSCHAP SELECTEERT DAARUIT DE BINNENGEHAALDE WERKEN DIE ZIJ VERTEGENWOORDIGT EN BETAALT ER DE RECHTEN VOOR.

forfaitair bedrag van 8 procent op de abonnementsprijs, ongeacht of de gebruiker in een maand tijd nu twintig, dan wel duizend muziekbestanden heeft beluisterd.

> Downloaden

Bij een onlinewinkel als iTunes, Fnacmedia, 7digital of Qobuz kun je, tegen betaling, liedjes als mp3-bestand downloaden op de harde schijf van je computer en die dan vervolgens kopiëren naar je digitale speler (je iPod, je smart phone...) of op een schijfje branden. iTunes bezorgt SABAM regelmatig lijsten van de muziek die ze in ons land heeft verkocht. SABAM selecteert daaruit de binnengehaalde werken die zij vertegenwoordigt en betaalt er de rechten voor. Die worden bij digitale bestanden anders berekend dan bij fysieke dragers. Voor cd's int SABAM bijvoorbeeld 9,009 % op de groothandelsprijs (de zogenaamde PPD of published price to the dealer), voor digitale downloads incasseert SABAM 8 % op de detailprijs.

AANPAK VAN HET ILLEGALE AANBOD

SABAM voert regelmatig campagnes om bedrijven en consumenten ervan bewust te maken

dat sommige activiteiten die zij op het internet ontplooiën onwettig en dus strafbaar zijn en dat piraterij en digitale namaak het risico op vervolging inhouden. Tegelijk wordt de juridische strijd tegen malafide sites en providers aanzienlijk opgevoerd.

> Hosting providers

(YouTube, Facebook, Netlog...)

In tegenstelling tot Access Providers (AP's) zijn Hosting Providers (HP's) verantwoordelijk voor de legale of illegale content die door gebruikers op het net worden gepost. Indien zij er door een derde partij op worden gewezen dat iemand een illegaal bestand heeft geüpload zijn ze dus wettelijk verplicht maatregelen te nemen om de gewraakte content zo snel mogelijk te verwijderen.

SABAM heeft in het nabije verleden verschillende mogelijke oplossingen gesuggereerd om het misbruik van beschermde werken tegen te gaan:

> Filtering

Hoewel ISP's, na een eventuele klacht, illegale geposte beschermde content dienen te verwijderen, zien auteursverenigingen, onder de spreuk 'beter voorkomen dan genezen', veel

meer heil in de installatie van een filteringsysteem. Dat zou onwettige postings van auteursrechtelijk beschermd materiaal meteen kunnen tegenhouden bij de bron. Indien pas wordt ingegrepen nadat de illegale content gedurende een bepaalde periode online heeft gestaan, is het voor de benadeelde auteur immers al te laat. Via juridische weg heeft SABAM de voorbije jaren geprobeerd dit systeem te doen opleggen, zowel aan een Access Provider (Tiscali) als aan een Hosting Provider (Netlog). In beide gevallen oordeelde de rechter van het Hof van Justitie in Luxemburg echter dat filters uit den boze waren, omdat ze tegelijk de privacy van de al dan niet piraterende gebruiker én de fundamentele rechten van de HP's zouden schaden.

> Blokkering

www.isound.be is een Russische website, vermoedelijk in handen van de plaatselijke maffia, die illegale downloads aanbiedt. SABAM zou dergelijke sites door de rechter graag geblokkeerd zien, zodat Belgische gebruikers er geen toegang meer toe zou krijgen. Dit is echter verre van vanzelfsprekend, zoals bleek na een rechtszaak tegen Telenet en Belgacom aangaande The Pirate Bay, een Zweedse website die het mogelijk maakte onder meer film- en muziekbestanden en software op illegale wijze te delen. In april 2011 werden de AP's Belgacom en Telenet, na een uitspraak van het Antwerpse Hof van Beroep, verzocht de domeinnaam The

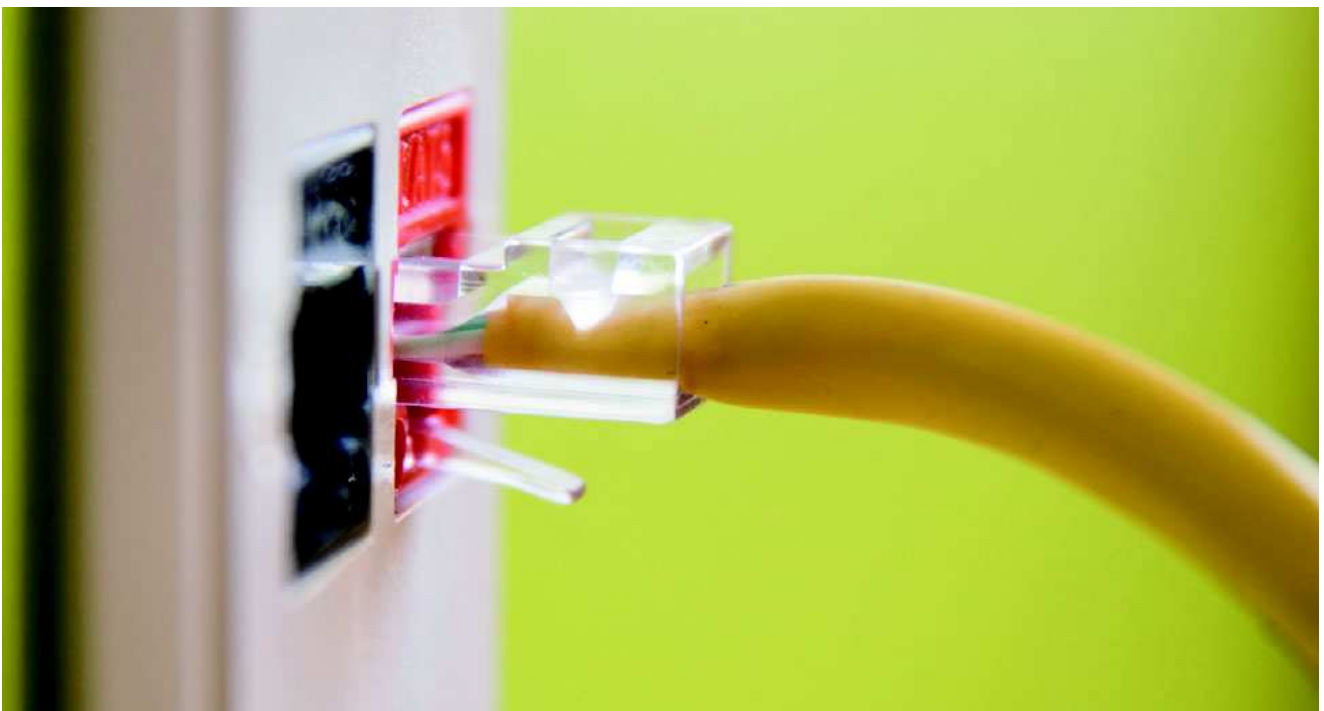
Pirate Bay voor Belgische gebruikers te blokkeren. Wie www.thepiratebay.org intikte, kreeg de melding dat de site illegaal was. De volgende dag was de illegale content van The Pirate Bay echter opnieuw toegankelijk onder een andere domeinnaam en bleek dat er een nieuw vonnis nodig was om ook die nieuwe domeinnaam weer geblokkeerd te krijgen.

> Access Providers (Belgacom, Telenet, Tiscali...)

SABAM wil de klok niet terugdraaien. Ze staat achter de nieuwe technologische ontwikkelingen, maar vraagt tegelijk aandacht voor de mogelijke uitwassen ervan. Breedbandinternet en nagenoeg onbeperkte downloadvolumes vergemakkelijken het verspreiden, downloaden en kopiëren van illegale bestanden en daar spinnen helaas vooral de AP's garen bij.

SABAM heeft niet de bedoeling de rechten van internetgebruikers te beknotten en heeft oog voor de belangen van grote markspelers zoals de telecombedrijven. Tegelijk dringt zij er echter op aan dat ook de rechten van de auteurs erkend en gerespecteerd zouden worden.

Het doorgeven van quasi ongelimiteerde 'creative content' op internet is voor de AP's een belangrijk argument voor de verkoop van abonnementen. Daarom dringt SABAM erop aan dat de wetgever de exploitanten van digitale platformen, die hun voordeel doen met beschermde

muziek, videoclip of beeldmateriaal, ertoe zou verplichten sluitende overeenkomsten af te sluiten met de auteurs, zodat de laatstgenoemden eerlijk zouden worden vergoed voor het gebruik van hun werk.

SABAM stelt aan de hand van de activiteiten van de AP's vast dat die al lang geen passieve rol meer spelen, maar wel degelijk kennis van en controle hebben over de informatie die op hun netwerk circuleert. SABAM dringt erop aan dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over de limieten en voorwaarden van internetgebruik en wenst legitimiteit van het auteursrecht en het principe van het exclusieve recht in het digitale tijdperk bevestigd te zien. Raken de partijen het onderling niet eens, dan moet de auteur steeds de exploitatie van zijn werk kunnen verbieden.

De creatieve markt op het internet kan enkel in balans worden gebracht als het bestaande systeem wordt aangepast en er, zowel op nationaal als Europees vlak, een transparant en stabiel rechtskader geschapen wordt. Het ultieme streefdoel van SABAM is het bereiken van een rechtvaardiger evenwicht tussen de belangen van de auteurs, de consumenten en de spelers uit de digitale sector.

> EEN HEFFING BIJ DE ACCES PROVIDERS: TOEKOMSTMUZIEK?

MOMENTEEL TRACHTEN DE FILM- EN PLATENPRODUCENTEN EN DE VENNOOTSCHAPPEN VAN DE AUTEURS EN DE UITVOERDERS DE POLITIEKE WERELD MEER DAN OOIIT VOOR HET PROBLEEM VAN DE INTERNETPIRATERIJ TE SENSIBILISEREN. DAT IS EEN WERK VAN LANGE ADEM: NIET ALLEEN OMDAT ZE TEGENOVER MACHTIGE LOBBY'S STAAN, MAAR OOK OMDAT ER SLUITENDE EUROPESE OPLOSSINGEN NODIG ZIJN.

Een nieuwe denkpiste van SABAM bestaat erin bij de Access Providers een vergoeding te innen, ter compensatie van de communicatie tot het publiek waar ze voor zorgen. Mochten de auteursvennootschappen erin slagen de gewoonten in die richting te veranderen, zou dat echter geenszins impliceren dat illegale uploads werden geregulariseerd. Wie zonder toelating beschermde content op het internet zet, bezondigt zich nog altijd aan een strafbare activiteit en stelt zich bloot aan vervolging. Dankzij deze vergoeding ziet de scheppende kunstenaar zijn toekomst ten minste hoopvoller tegemoet en kan hij, ook in de toekomst, blijven creëren...

MEER INFORMATIE ?

HEB JE NOG VRAGEN, AARZEL DAN NIET
OM ONS TE CONTACTEREN.

SABAM

AARLENSTRAAT 75-77
1040 BRUSSEL

TEL. : +32 2 286 82 11

E-MAIL : CONTACT@SABAM.BE

WWW.SABAM.BE

